

NY LEDER FOR NAGS : KNUT EDVARD LARSEN

En samtale med Roy Kristiansen

Knut Edvard Larsen (40) har fra august 2000 overtatt den ansvarfulle oppgave, - etter Hans Vidar Ellingsen - , å være leder for NAGS. Knut har nettopp hjemvendt fra Madagaskar hvor han i de siste årene har bodd og arbeidet som misjonær. Han er utdannet teolog (fra Misjonshøgskolen i Stavanger) og er opptatt av tverrkulturell kommunikasjon og sosialantropologi. Han er bosatt i Sandefjord, gift, og har tre barn, og jobber for tiden som vikarprest. Hans interesse for mineraler starter allerede som 13-14 -åring, og da spesielt mineralene fra nefelin-syenitt-pegmatittene i Langesundsfjorddistriktet. Han har vært medlem av Vestfold Geologiforening siden ca 1974.

Oppholdet på Madagaskar har ikke bare gjort at han har lært språket, kulturen og folket å kjenne, men også gitt ham mulighetene til å bli lokalkjent med noen av de mest berømte mineralforekomstene i verden, - i granitt-pegmatittene Sahatany-dalen og Mt.Ibity området, - midt i ”smørøyet” for mineraler som bityitt, manandonitt, rhodizitt, behieritt, rosa beryller, polykrome turmaliner og hambergitt, for å nevne noen.

STEIN har hatt en liten samtale med Knut og hans nye rolle som leder for NAGS.

Stein: Allererst er det naturlig å spørre deg hvilke ambisjoner og tanker du har for NAGS inn i et nytt årtusen?

Knut: Først og fremst at NAGS må fungere enda bedre som et felles nettverk der vi som har samme interesse kan finne sammen og utveksle erfaringer, ideer - og ikke minst stein.

Som leder så føler jeg nok at særlig kontakten foreningene seg i mellom kunne så absolutt kunne bli bedre. Med NAGS-styret også. Et viktig stikkord er kommunikasjon.

Å legge til rette for at også våre etterkomere kan få erfare den samme gleden som vi har fått oppleve for eksempel over et funn må være et viktig oppgave for NAGS. Et spørsmål som ikke har vært drøftet så mye er for eksempel hvordan de skal ta vare på de mange samlinger som finnes rundt i amatørgeologenes hjem? Her finnes det mye verdifullt materiale både dokumentert og udokumentert, ikke minst av lokalsamlinger. Hvordan vil dette bli tatt vare på for ettertiden? Hvilke muligheter finnes? Her ser jeg en utfordring for NAGS å kartlegge mulighetene.

Stein: Du har jo vært borte fra det mineralogiske miljø i Norge i over 3 år. Er det mulig at du har sett og opplevd forandringer i forhold til tidligere? Kan du nevne eksempler på ting som kan bli bedre?

Knut: Den forandring i det amatørgeologiske miljø som jeg har gledet meg mest over er viljen og visjonen blant mange av ildsjelene i NAGS om å finne tilbake til messeatmosfæren fra de første bytemessene på slutten av syttiårene og delvis begynnelsen av åttiårene Her var Stein-treffet på Eidsfoss en svært positiv steg i denne retning som jeg

håper vi kan arbeide videre med. Jeg har også som så mange andre lagt merke til at en del gamle, gode forekomster er blitt hardt belastet, ja noen nærmest vandalisert på kort tid. Dette vil, som vi allerede nå merker, føre til innsnevring av våre muligheter til samling av stein i fremtiden. Her må vi innad i NAGS gjøre noe for å påvirke de forhold som peker i en negativ retning innad i miljøet. Andre nasjonale amatørgeologiforbund verden over har allerede sin moralkodeks (æreskodeks), flere av foreningene i NAGS har en slik allerede, men vi har ingen felles for NAGS. Saken har vært foreslått flere ganger i årenes løp, kanskje er tiden inne for å lage en slik?

Stein: Hva tror du ellers om kunnskapsnivå blant norske mineralsamlere? Er det kanskje mange som mest er opptatt av bare det å samle, - heller enn kunnskapstillegning om mineraler og mineralparageneser?

Knut: Jeg tror at det er et både –og. En finner innad i miljøet mennesker som har opparbeidet seg en del kunnskap, men det finnes også de som nok bare er opptatt av å samle. Mitt inntrykk, sett utifra de foreninger jeg personlig kjenner til, er at mange har jevnt over et rimelig godt kjennskap til generell geologi, men nok en del svakere kjennskap til mineralogi. Dette kan skyldes mange ting, for eksempel, tror jeg at vi mangler gode formidlere innenfor mineralogi spesifikt slik som for eksempel Johannes Dons og Jørn Hurum er for sine fagfelt. Det er også verdt å legge merke til at mange har opparbeidet et godt kunnskapsnivå om smykkestein. Dette har noe med tilgjengelig-

ALT DU TRENGER PÅ ETT STED!

- * UTROLIG UTVALG AV SLIPT OG USLIPT SMYKKESTEIN
- * VERKTØY OG MASKINER FOR BEARBEIDING AV STEIN
- * DIAMANTSLIPEUTSTYR FOR STEIN OG METALLER
- * EKTE OG UEKTE INNFAATNINGER
- * KNIVMAKERUTSTYR OG VERKTØY
- * LÆR I MANGE KVALITETER
- * SØLV OG SØLVSMEDUTSTYR
- * RIMELIG OG GODT NYSØLV
- * UTSTYR FOR Å LAGE SMYKKER I SØLV OG STEIN
- * LITTERATUR

I vår flotte, 92-siders katalog finner du alt du trenger til hobbyarbeidet

Storgt 211, 3912 Porsgrunn

Telefon 35 55 04 72 eller 35 55 86 54 Telefax 35 55 98 43

heten av relevant, popularisert, litteratur. Det finnes lite litteratur tilgjengelig om mineralogi for medlemmene som er trinnet over de populære grunnbøkene. En del er publisert i Stein, men jeg tror vi trenger mer generelt stoff på dette området.

Stein: Har mineraler blitt for kommersielt?

PÅSTAND: I vår grådighetskultur kan det synes som vi er mindre hensynsfulle når det gjelder å dele mineraler med hverandre når vi besøker en forekomst. Det synes kanskje som mange er tar ALT de finner i en forekomst uten tanke for at andre enn seg selv ("vår tids egoisme"). Også selger man resten når man har plukket ut til sin egen samling!

Knut: Personlig så synes jeg nok det ja. Flere samler mer med sølvhammer'n (lommeboka) enn steinhammer'n enn tidligere. Nylig brukte et av de mest internasjonalt anerkjente mineralbladene et helt nummer på å fortelle om samlingen til en kar. En praktfull samling, men jeg hadde vanskelig får å identifisere meg med denne samleren. Han hadde ikke tid til å samle selv, men hadde ansatt en egen konsulent som da hadde som jobb å dra på de forskjellige messer for å sikre seg de beste bitene

Når det er sagt så må en også huske på at mineraler og mineralsamling har historisk sett vært knyttet til kommersielle interesser. Der var nok ikke bare av edel akademisk interesse at for eksempel stuffer fra Arendal, Bamble og Langesunds fjorden havnet i europeiske samlinger i forrige århundre. Det som er nytt for vår tid er vel at flere mennesker har større muligheter til å bruke penger på samleobjekter.

For meg er det et tankekors at flesteparten av mine beste venner på Madagaskar som både er dyktige til å gjenkjenne mineraler og selv har den samme finnergleden som en finner hos en ekte steingal, ikke har noe egen samling selv. Som bønder i et av verdens fattigste land, så må de omsette alt de finner i

penger for at familien skal få mat. Vi har i Norge i en årrekke debattert plyndring av forekomster osv, men dette er ofte bare småting i forhold til hva som skjer i mange land i sør.

Stein: Det er i dag ~ 3000 mineralsamlere i Norge, men fortsatt er det ikke mange som skriver i Stein - vårt eneste amatørgeologiske tidsskrift -. Er det ikke mange som har forutsetninger for å skrive og meddele sine små og store oppdagelser? Det viktigste med alle oppdagelser er jo å formidle det ! Eller viser det kanskje at vår kunnskap om mineraler er for dårlig?

Knut: Det er flere innad i miljøet som gjennom årene har tilegnet seg spesialkunnskap om forekomster eller om mineralgrupper som vi ikke ser utfolde seg i for eksempel STEIN .(Men kanskje i lokalforeningens blad?). Hva er grunnen? Er terskelen for høy? Eller er det mangel på konkrete utfordringer? Jeg tror nok også at en del skyldes for mye beskjedenhet på egne vegne, og en aldri så liten prestasjonsangst overfor andre som de tror vet mer enn dem. Janteloven er nok også fortsatt virksom. Vi burde være flinkere innad i NAGS å oppmuntre hverandre til å komme med det en har.

STEIN: Og til slutt - hvilke mineraler er det du samler eller er mest interessert i selv?

Knut: Jeg har en del år samlet systematisk, men har i de siste årene konsentrert meg mer om mineraler fra granittpegmatitter og alkaline intrusive komplekser. I de siste årene har jeg særlig interessert meg for tantalmineraler.

